

Milý Deníku zpravodajské domácnosti

Už šest let si do tebe zapisuji všechny výdaje naší domácnosti. Díky tobě přesně vím, za co a kdy jsme doma utratili peníze. A proč to dělám?

Hodnotu peněz jsem si uvědomila asi na 2. stupni základní školy. Tehdy jsem začala od rodičů dostávat kapesné. Na střední škole jsem ještě chodila na brigády – roznášela jsem poštu, pracovala v lese a drůbežárně. Vydělané peníze a kapesné jsem utracela za oblečení, zábavu, kosmetiku, výlety a nakonec i za svého psa. Jelikož jsem si peníze vydělávala sama, cenila jsem si jich asi víc než ti, kteří je jenom dostávají. Všechny peníze jsem vždycky utratila. Jako malá jsem měla pokladničku – prasátko. Ale pak jsem měla obálku, do které jsem vkládala lístek papíru se zápisky, za co jsem utratila peníze a jaké mám zůstatky.

Pak jsem šla studovat ekonomiku. Účetnictví mě hodně bavilo, protože jsme měli skvělou kantorku, která nás naučila perfektně účtovat. Účty i s přidělenými kódy jsem aplikovala, když už jsem žila ve společné domácnosti se svým prvním partnerem. Jenže potom mě to omrzelo. Zlom nastal až v roce 2002.

V roce 2002 jsem poprvé dostala nabídku od Českého statistického úřadu zpracovávat měsíčně deník. Vybrali si mě, protože potřebovali dvoučlennou domácnost s určitým příjmem. To, že takové deníky existují, jsem už věděla. Ale stejně jsem se musela seznámit s metodikou, jak do deníku zapisovat. A když jsem narazila na nějaký problém, poradily mi zpracovatelky z úřadu. Hlavně ze začátku mi dělalo potíže správně

zařidovat jednotlivé položky – potraviny, oděvy, dopravu nebo služby. Díky tomu jsem velmi brzy zjistila, kolik domácnost za každou položku utratí. Dříve jsem nakupovala intuitivně, poté, co jsem si vedla deník, jsem zjistila, kde mohu ušetřit.

Deník zpravodajské domácnosti vyplňuji jednou měsíčně. Průběžně by se to mělo dělat týdně. Za měsíc nad ním strávím

specifické deníky, kde jsou už potraviny rozdělené na jednotlivé položky – chleba, mléko, vejce, sýry. Udává se do něj název suroviny, množství a cena. A také to, jakou formou jsem zaplatila, zda kartou nebo hotově. Nebo tam mohu napsat, že to bylo darem. Když jedu například na celodenní výlet k rodičům, musím do deníku napsat, že mám celodenní stravování u rodičů.

Poznámka zpracovatelky deníků

Domácnosti pečlivě vybíráme na základě našich kritérií. Máme tam zastoupené všechny typy domácností. Dobře je známe, takže víme, jaké jsou jejich příjmy a výdaje. Víme, jak je to pro členy domácnosti těžké, když všichni, ne jenom žena, musí přesně vyčíslovat, za co utratili peníze. Kolikrát nás domácnosti překvapí. Například když si samoživitelka, která žije s matkou a dítětem koupí na splátky drahý výrobek v době, kdy přišla o práci. **Všimli jsme si**, jak často lidé nakupují například rychlovarné konvice. Z toho je jasné vidět, že zboží, které si kupovali na delší dobu, teď prostě nevydrží. Anebo namísto opravy lednice kupují novou. To také o něčem svědčí. Rodiny, které mají děti a žijí od výplaty k výplatě, hodně nakupují v second handech a v diskontních prodejnách.

asi dvě hodiny. Dvakrát do roka ještě vyplňuji Deník zpravodajské domácnosti s podrobným zápisem potravin. Tam jsou jednotlivé položky více specifikovány. Nepoužívám žádný počítačový program, všechno dělám ručně. To znamená, že musím vzít do ruky každý účet a každou položku musím odškrtnout a přiřadit do jednotlivé tabulky. Za rok vyplním 12 deníků: deset Deníků zpravodajské domácnosti a dva

Jsou tam i kolonky na dary přijaté a vydané. Dále se zjišťuje, kolik ovoce jsem sklídila ze své zahrady a co jsem z něj vyprodukovala. Nebo když dostanu od někoho vejce, maso, cukrovinky či noviny, které už někdo přečetl, tak to tam musím také psát.

Snažím se vyplňovat deník opravdu poctivě. Jsem v tom hrozně zodpovědná, protože vím, že kdybych to tak nedělala, nebyla by ta data pravdivá.

Dostávám za to odměnu od Českého statistického úřadu, asi 400 Kč za čtvrt roku. Já vím, že to neodpovídá vynaloženému času, ale u mě je to spíš láska ke statistice než láska k penězům. Víím ještě o jiných, kteří deníky vyplňují.

Na konci roku se vyjždějí celé roční sestavy, kolik jsem utratila za předchozí rok. Je to podle položek. Byla jsem dost překvapená, když jsem zjistila, že za naftu jsme za poslední dva roky utratili více než za potraviny. Oba totiž s manželem denně dojíždíme do práce. Je pravda, že ušetříme čas, ale stejně je to dost.

Můj manžel má za úkol sbírat veškeré doklady o zaplacení, aby nám nic neuniklo. Snaží se mi to dávat na jedno místo. Deníky vyplňuji dohromady už šest let. Za tu dobu, co to dělám, jsme se přestěhovali z jiné části Čech do okolí Prahy. Z mých zápisů je jasné vidět, že tady je život mnohem nákladnější, než byl v menším českém městě.

Myslím si, že by bylo fajn, kdyby si lidé vedli podobný zjednodušený deník. Určitě by tak mohli lépe hospodařit se svými penězi. Problém kolikrát není v tom, že by jich měli málo, ale jak rychle je utratí. Nečekala bych, že spoustu peněz utratím například za kosmetiku, kadeřnické služby a masáž a manžel zase za pivo. To jsou zrovna náklady, které by se v případě nouze daly omezit.

Tvá Lída